

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Иван Иванов Драганов от НБУ – член на научно жури, назначено със заповед на Ректора на СУ „Св.Климент Охридски“ № РД 38-466/01.07.2016 по обявения конкурс за заемане на академична длъжност доцент по професионално направление 3.5 „Обществени комуникации и информационни услуги“ обявен в Държавен вестник бр. 32 от 22.04.2016г. с кандидат ас.д-р Светлана Кирилова Божилова

Относно: хабилитационния труд: „Телевизионни системи и аудиовизуална индустрия. Европейски политики“ на ас. д-р Светлана Божилова

Уважаеми колеги,

Д-р Светлана Божилова е представила своя хабилитационен труд „Телевизионни системи и аудиовизуална индустрия“ /европейски политики/, който е изградила в 6 глави, увод, заключение и две допълнения свързани с телевизия „Алма Матер“; библиография, резюме и списък със статии, рецензии, публикации и изяви. Последователното излагане на текста е защитено от богатия опит, който има Авторът като журналист, преподавател, директор - мениджър на програма „Алма Матер“ , както и като член на първия регулаторен орган НСРТ, който либерализира медийното пространство и коренно промени облика на пейзажа на електронни медии в България. Няма да се спирам подробно на различните глави /това ще направят моите колеги в своите рецензии/, но искам да приложа примери от текста, когато става дума за телевизионни системи и аудиовизуална индустрия. Аргументите са безспорно изложени на базата на ясен и пълен анализ. Авторът много подробно ни представя европейските политики, намерения и позитивни цели особено в съхранението и развитието на културните идентичности на отделните народи и малцинства в условията на една изключително тревожна глобална унификация, масови окрупнявания на телевизионни мрежи, сериозна заплаха за плурализма на мнения и свободното слово в търговските телевизии в резултат на това окрупняване и маркетинговите интереси от бърза и ефективна печалба на всяка

цена. Претендирам да познавам тези процеси, като участник в някои от тях и мога да заявя, че начина по който са анализирани е верен и детайлен, и в същото време анализът на д-р Божилова е много обективен. Тя изразява деликатно тревогата си от липсата на ефективност на обществените телевизии, поставя знак за безпокойство по отношение на липсата на програмно съответствие с очакваните обществени задължения и плъзгането по опасната плоскост на зрелището, което главно е „заслуга“ на т.нар. външни продуценти. Авторът прави сериозният извод за изместване на приоритетите от информационното общество към информационните индустрии. Д-р Божилова разкрива приоритетите на европейските политики в медиите и културните индустрии като поставя акцент върху спазването на деликатния баланс между културата и пазарните императиви, които движат днешния неолиберален свят. Тя поставя знак на тревога от възможните вреди, които съвременните бързо развиващи се технологии могат да нанесат на човешките взаимоотношения като странични ефекти. Впрочем каквото и да се говори разликата бедни - богати се задълбочава, ножицата се разтваря. Това вече е предпоставка за неравенството и то по линията информирани-неинформирани и за създаване на класи по нови признаци, за което Авторът предупреждава. Именно затова във втора глава основно място се отделя на дебата култура-икономика и се анализират европейските политики в тази област. Тя доразвива тезата за сливанията в телевизионната индустрия по-скоро като тревога за информационното общество в името на печалбата от т.нар. програмна индустрия. Всъщност д-р Божилова е права за огромната роля на телевизиите като мощен продуцент на култура, но поставя знак за внимание на залитането по маркетинговия аспект на програмата в стремежа към бърза и незабавна печалба. Д-р Божилова разглежда и благотворното влияние на програмите МЕДИЯ и Творческа Европа. Следя тази тема от години и мога да кажа, че нейните наблюдения и изводи са напълно прави.

Много труд и изследователска работа е положила д-р Божилова, за да разработи и представи в ясен, отчетлив и систематизиран вид Европейския аудиовизуален пазар чрез различни индикатори като производители, телевизионни платформи, платформи за пренос, развити телевизионни

държави. Според д-р Божилова европейският телевизионен пазар е най-големият в света /по-голям и от този в САЩ/, развива се динамично, но в новата технологична ера разходите за производство и поддръжка се увеличават, това води до сливания, което крие опасности по отношение на свободата на словото.

Авторът отделя внимание и на най-важния приоритет на ЕС конвергенцията между електронни медии - телекомуникации и високи технологии като поставя акцент върху промените, които те налагат в нашите отношения с медиите, компютрите и институциите. В практическо отношение ползвах такава услуга на bSKYb в Англия преди две години и останах възхитен от възможностите ѝ.

Интерес за всички ръководители на медии и продуцентите представлява представянето на европейските политики и инструментариума от конкретни програми, които ЕС предлага за развитието на аудиовизуалната индустрия. Авторът обаче подчертава и все още съществуващите проблеми като разпокъсаност на националните пазари, липсата на единна европейска телевизионна платформа; неумението да се намерят повече допирни точки по линия на общите европейски интереси в отговор на нашествието на американската филмова индустрия.

Много полезен е анализът на д-р Божилова за предстоящите промени в регулаторната рамка на директивата за аудиовизуални медийни услуги, която се очаква в края на 2016 година. Тя прави преглед на статуквото, посочва проблемните области и декларира очакванията за корекция на т.нар. „тесни места“ в регулацията, като плурализмът, свободата на словото и финансирането са основни сред тях.

В заключение д-р Божилова представя своите изводи за значението на обществените телевизии в европейския аудиовизуален социокултурен контекст. Естествен завършек на нейната книга и бих казал смисъл на цялата ѝ теоретична и практическа дейност е представения в края на текста проект за университетска телевизия ALMA MATER. Проектът е в ход, но предстои още работа.

Оценявам високо, научната, преподавателската и експертна дейност на д-р Божилова във всички сфери на нейната реализация.

*Теоретичният труд на д-р Светлана Божилова „Телевизионни системи и аудиовизуална индустрия/европейски практики/ е собствена разработка на актуална тема с оригинални научни и практико-приложни приноси и това ми дава основание да предложа на **уважаемите членове на научното жури да подкрепят** кандидатурата на д-р Светлана Божилова за заемане на академичната длъжност **„доцент“**, като тази си оценка ще потвърдя с позитивен вот в заключителното заседание на научното жури по конкурса.*

06.08.2016 г.